

Františkovo slovo

č.234

Víra přibývá rozdáváním a roste rizikem

Svěcení ženatých mužů je projev klerikalizace a problémy Amazonie nevyřeší

Papež: Kdo nedovede obvinít sebe, není dobrým křesťanem

Proč mezi katolíky upadá víra v reálnou přítomnost Krista v eucharistii?

O Skutcích apoštolů - »Bůh nikomu nestrání«

Plýtváme chlebem chudých, píše papež do FAO

Problémem není celibát, ale nekoherentnost

První návrhy z amazonské synody: Zvláštní amazonský obřad

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Víra přibývá rozdávaním a roste rizikem

»Tvá víra tě zachránila« (Lk 17,19). Tak se uzavírá dnešní evangelium, které nám ukazuje *cestu víry*. Na této trase víry vidíme tři etapy, po níž se se ubírají uzdravení malomocní, kteří *volají, jdou a děkují*.

Nejprve: *volání*. Malomocní se nacházeli v bědném stavu nejenom proto, že měli nemoc, která se také dnes vyskytuje a proti níž je třeba všemi silami bojovat, ale také proto, že byli vyobcováni ze společnosti. V Ježíšově době byli považováni za nečisté a jako takoví museli žít v izolaci, v ústraní (srov. Lv 13,46). Vidíme totiž, že cestou k Ježíši »zůstali stát opodál« (srov. Lk 17,12). Avšak třebaže je jejich stav nutí držet se zpovzdálí, přesto nahlas volají (srov. 13). Nenechají se ochromit zábranami, které kladou lidé, a volají k Bohu, který nikoho nevyobcovává. Takto se zmenšují rozdíly a vystupuje z odloučení; nikoli uzavíráním se do sebe a svého žalu a hloubáním nad soudy těch druhých, nýbrž voláním k Pánu, protože Pán slyší volání toho, kdo je osamocen.

Stejně jako malomocní potřebujeme my všichni uzdravení. Potřebujeme se vyléčit z nedůvěry v sebe, v život, v budoucnost; z mnoha obav; z mnoha neřestí, kterým otročíme; z různých uzavřeností, ze závislosti a lpění na hrách, na penězích, na televizi, na mobilu, na souzení druhých. Pán osvobozuje a uzdravuje srdce, *voláme-li k Němu* a říkáme-li: „Pane, věřím, že mne můžeš očistit, uzdrav mne z mojí uzavřenosti. Ježíši, vysvobod' mne ze špatnosti a strachu.“ Malomocní jsou v Lukášově evangeliu první, kdo vzývají Ježíšovo jméno. Potom tak učiní i slepec a zločinec na kříži; lidé v nouzi volají Ježíšovo jméno, které znamená *Bůh zachraňuje*. Volají Boha jménem, přímo a spontánně. Volat jménem znamená mít důvěru, a Pánu se to líbí. Tak roste víra: důvěrným vzýváním, když přicházíme k Ježíši takoví, jací jsme, s otevřeným srdcem, aniž bychom zakrývali svoje ubohosti. S důvěrou denně vzývejme Ježíšovo jméno: Bůh zachraňuje. Jeho opakování - oslovení „Ježíši“ - je modlitba. Modlitba je branou víry, modlitba je lékem srdce.

Druhé slovo je *jít*. V dnešním krátkém evangeliu se vyskytuje asi deset sloves vyjadřujících pohyb. Zaráží však skutečnost, že malomocní nejsou uzdraveni, když stojí před Ježíšem, ale potom, co odcházejí: »A jak odcházeli, byli očištěni«, říká evangelium (v.14). Jsou uzdraveni cestou do Jeruzaléma, když stoupají nahoru. K uzdravení dochází na cestě života, na cestě, která je nezřídka stoupaním, protože vede vzhůru. Víra chce jít, vycházet; působí zázraky, pokud vyjdeme ze svých výhodných jistot, opustíme-li svá bezpečná útočiště a komfortní hnízdečka. Víra přibývá rozdávaním a roste rizikem. Víra činí pokroky, když jdeme vpřed, vybaveni důvěrou v Boha. Víra si razí cestu skromnými a konkrétními krůčky, jakými byly malé a konkrétní kroky malomocných a Námanova koupel v řece Jordán (srov. 2 Král 5,14-17). A tak je tomu také s námi: ve víře činíme pokroky pokornou a konkrétní láskou, každodenní trpělivostí, vzýváním Ježíše a cestou vpřed.

Cesta malomocných má další zajímavý aspekt: jdou *společně*. »Šli« a »byli očištěni«, říká evangelium (v. 14), vždycky v množném čísle: věřit znamená také putovat společně, nikdy o samotě. Po uzdravení si však těch devět jde po svých a pouze jeden se vrací, aby poděkoval. Tehdy Ježíš vyjádří svoji hořkost: »Kde jsou ostatní?« (srov. v.17). Skoro se zdá, že za oněch devět žádá účet po tom jediném, který se vrátil. Je pravda, že úkolem nás, kteří jsme tady, abychom „konali eucharistii“, je *děkovat*. Je naším úkolem starat se o toho, kdo nepokračuje v cestě, zbloudil. My všichni jsme strážci vzdálených bratří. Jsme jejich přímluvci, jsme za ně zodpovědní, jsme povoláni odpovídat za ně, mít je na srdci. Chceš růst ve víře? Ty, kdo jsi dnes tady, chceš ve víře růst? Pečuj o vzdáleného bratra, vzdálenou sestru.

Volat, jít a *děkovat*, což je poslední etapa. Pouze tomu, kdo děkuje, říká Ježíš: »Tvá víra tě zachránila« (v.19). Není jenom uzdraven, je také zachráněn. Tím je řečeno, že cílem není zdraví, dobré živobytí, nýbrž setkání s Ježíšem. Spása neznamena napít se sklenice vody za

účelem dobré kondice, nýbrž vydat se k prameni, kterým je Ježíš. Pouze On osvobozuje ze špatnosti a uzdravuje srdce, pouze setkání s Ním zachraňuje a činí život plným a krásným. Ze setkání s Ježíšem se spontánně rodí poděkování, protože odhaluje to, co je v životě nejdůležitější, nikoli obdržet určitou milost nebo vyřešit nějakou nesnáz, nýbrž obejmout Pána života. V životě je nejdůležitější obejmout Pána života.

Je krásné vidět, jak onen uzdravený muž, kterým byl Samaritán, vyjadřuje veškerou svoji radost, hlasitě chválí Boha, padá tváří k zemi a děkuje (srov. v. 15-16). Cesta víry vrcholí životem v díkůvzdání. My, kdo máme víru, se můžeme ptát, zda prožíváme svoje dny jako zátěž, kterou je třeba snášet, anebo jako chválu, kterou třeba vzdávat? Zůstáváme soustředěni na sebe v očekávání prosby o další milost anebo nacházíme svoji radost v díkůvzdání? Když děkujeme, Otec je dojat a sesílá nám Ducha svatého. Děkování není záležitost zdvořilosti či slušnosti, nýbrž víry. Srdce, které děkuje, zůstává mladé. Říkat „děkuji, Pane,“ při probuzení, během dne a před ulehnutím, je protilek na stárnutí srdce, protože srdce stárne a osvojuje si špatné návyky. Stejně tak v rodině, mezi manželi: pamatujte na poděkování. „Díky“ je nejjednodušší a dobročinné slovo.

Volat, jít a děkovat. Dnes děkujeme Pánu za nové světce, kteří putovali ve víře a nyní je vzýváme jako přímluvce. Tři z nich jsou řeholnice a ukazují nám, že řeholní život je cesta lásky vedoucí existenciálními periferiemi světa. Svatá Marguerite Bays však byla krejčovou a ukazuje nám sílu jednoduché modlitby, trpělivého snášení a tiché odevzdanosti. Pán tak v ní a v její pokoře oživil zář Paschy. Je to každodenní svatost, o níž mluví svatý kardinál Newman, který prohlásil: „Křesťan vlastní hluboký, mlčenlivý a skrytý pokoj, který tento svět nevidí. [...] Křesťan je radostný, klidný, dobrý, laskavý, vlídný, bezelstný, umírněný, neklade si požadavky [...] jeho jednání je natolik vzdáleno okázalosti a vybroušenosti, že na první pohled působí dojmem obyčejnosti“ (*Parochial and Plain Sermons*, V, 5). Prosme, abychom v temnotách tohoto světa byli takovými „laskavými světly“. Ježíši, „zůstaň s námi a my se zaskvíme jako Ty a budeme zářit tak, že se pro druhé staneme světlem“ (*Meditations on Christian Doctrine*, VIII, 3). Amen.

14.10.2019

Svěcení ženatých mužů je projev klerikalizace a problémy Amazonie nevyřeší

Vatikán. Biskupská synoda o Amazonii vstoupila do druhého týdne. Promluvy pronesené v synodální aule nejsou zveřejňovány, ale referuje se o nich souhrně na každodenních tiskových konferencích. Jeden ze 33 účastníků, které na tuto synodu jmenoval osobně papež František, uruguayský salesián Martin Lasarte však ještě před jejím zahájením zveřejnil v časopise italských dehoniánů **SettimananeWS** obsáhlý text, nadepsaný otázkou: „*Jsou viri probati řešením pro Amazonii?*“. Velice jasně na tuto otázku odpovídá záporně.

Hypotetické svěcení ženatých mužů někdy bývá podáváno jako nutnost vzhledem k velké vzájemné odlehlosti domorodých komunit. „Podle mého mínění – píše uruguayjský misionář – má tato koncepce jednu velkou vadu, a tou je přehnaný klerikalismus. Je výsledkem eklesiologické a pastorální úchylny, která nebere v úvahu věřící laiky, o kterých mylně předpokládá, že bez kněze nemohou přežít. Naše víra je však zakořeněna ve křtu, nikoli ve služebném kněžství.“

Jako doklad uvádí otec Lasarte několik minulých i současných příkladů z různých zemí. Prvním je Korea, kam evangelium přinesli koncem 18. století laici, kteří se stali misionáři a prvními mučedníky a založili společenství, jež se prakticky půl století (1784-1835) rozvíjelo jen za sporadických návštěv misijních kněží ze zahraničí. Dalším je Japonsko, kde katolické komunity přežily dvě století, tedy od posledního umučeného kněze v roce 1644 až do poloviny 19. století. Další příklad je přímo z Latinské Ameriky, kde jedno z etnik (Quetchi) ve střední Guatemale nejen, že v minulém století přežilo dlouhá léta bez kněží, ale rozvinulo se a dnes oplývá množstvím mužských i ženských povolání k celibátu, tedy k zasvěcenému životu

či kněžství, a vzniklo v něm dokonce několik originálních indiánských řeholních kongregací. Podobné příklady podává uruguayský salesián také z Indie nebo z Afriky.

„Nedostatek duchovenských povolání – píše dále – tedy není ani tak problém jako spíš důsledek teologicko-pastorálních postojů. Považovat svěcení ženatých mužů za přínos k evangelizaci je iluze, která ponechává stranou podstatu problému. Otec Lasarte v této souvislosti podotýká -slovy z exhortace *Evangelii gaudium*, že - „málo povolání ke kněžství a zasvěcenému životu je často způsobeno absencí nakažlivé apoštolské horlivosti ve společenstvích, která nedokážou nadchnout a přitáhnout. Avšak tam, kde je život, horlivost a ochota nést Krista druhým, tam se rodí pravá povolání. Dokonce i ve farnostech, kde nejsou kněží příliš aktivní a radostní“ (č.107). Papež František tady k celému problému podává klíč. Nejde tu o nedostatek povolání, nýbrž o nedostatek hlásaného evangelia, o nedostatek apoštolské horlivosti, bratrství a modlitby.“

Příčiny nynější situace v Amazonii spatřuje uruguayjský salesián v určitém konzervativismu, který se zabydlel v církevních strukturách. „Nemám však na mysli pouze předkoncilní tradicionalismus - říká otec Lasarte - nýbrž pastorální přístupy, které se zrodily v roce 1968 a v 70. a 80. letech, zvláště v Evropě. Podle mého mínění je neplodnost evangelizace v Amazonii způsobena určitým typem pastorálního Alzheimeru, který má trojí podobu: kulturní antropologismus, sociální moralismus a zesvětštění.“

Tato duchovenská choroba se váže k tzv. Deklaraci z Barbadosu z roku 1971, ve které 12 antropologů prohlašuje, že evangelium je pro indiánskou populaci špatná zpráva. Papež František ve zmíněné exhortaci (č.1-13) poukazuje na tento omyl, který pod záminkou respektu k indiánské kultuře vede k oslabení katechetické aktivity a zaměření pouze na svědectví a službu. Již Pavel VI. však v exhortaci *Evangelii nuntiandi* upozorňuje, že „i to nejkrásnější svědectví je z dlouhodobého hlediska neplodné, pokud není vysvětlováno a podporováno tím, co Petr nazývá »důvody naší naděje« (1 Petr 3,15), podávanými výslovně, jasně a nedvojznačně“.

Za další projev stejné nemohoucnosti označuje otec Lasarte sociální moralismus, kterým se působnost církve omezuje pouze na materiální pomoc, zdravotnické a vzdělávací služby a právní poradenství – na tzv. diakonální dimenzi církve, a ve stínu pozornosti přitom zůstává liturgie, katecheze, lidová zbožnost a modlitba.

Sekularismus se projevuje bázlivým předkládáním evangelia, spojeným takřka s omlouváním se za to, že se vůbec hlásá. Nikdo totiž neodevzdá svůj život pouhému mínění či názoru. Komunita, v níž nejsou povolání k duchovenskému životu proto trpí určitou duchovní chorobou. Můžeme světit tzv. *virii probati*, ale zásadní problémy budou pokračovat, totiž evangelizace bez evangelia, křesťanství bez Krista a spiritualita bez Ducha svatého,“ uzavírá uruguayjský misionář, otec Lasarte, účastník probíhající biskupské synody o Amazonii.

Kázání z Domu sv. Marty

15.10.2019

Papež: Kdo nedovede obvinít sebe, není dobrým křesťanem

Vatikán. Ježíš netoleruje přetvářku a pokrytce nazývá »obílenými hroby« – kázal papež František při ranní mši v kapli Domu sv. Marty. Pokrytectví je však léčitelné, pokud před Bohem obviňujeme sami sebe.

Papež komentoval dnešní evangelium (Lk 11,37-41), kde svatý Lukáš popisuje, jak byl Ježíš pozván k jídlu jistým farizejem, který mu vytknul, že zaujal místo u stolu, aniž by vykonal rituální obmytí rukou podle mojžíšského Zákona. „Existuje postoj, který Pán netoleruje – řekl v úvodu Petrův nástupce – a tím je pokrytectví. O tom je dnešní evangelium. Ježíš byl pozván k obědu proto, aby byl posuzován, nikoli z přátelských pohnutek. Pokrytectví znamená dělat se někým, ale být jiný; přemýšlet ve skrytu jinak než to vypadá navenek.“

„Ježíš nesnáší pokrytectví a dokonce nazývá farizeje »obílenými hroby«. Není to však inzultace, je to pravda. Zvnějšku jsi dokonalý, korektně škrobený, ale uvnitř máš něco jiného. Pokrytectví se rodí z ďábla, velkého lháře, a ti, kdo se přetvařují, jsou jeho dědici,“ konstatoval papež František.

„Přetvářka je řečí ďábla, řečí špatnosti, která se vtírá do našeho srdce a je ďáblou setbou. S pokrytci nelze žít, ale existují. Ježíš přetvářku s oblibou demaskuje. Ví, že bude vydán na smrt právě postojem pokrytců, protože pokrytec neuvažuje, zda použít dovolených či nedovolených prostředků. Prosazuje svou, očerňuje. Vyrobí pomluvu, falešného svědka. Říká: hledejme falešného svědka.“

Někdo by se mohl domnívat, že taková míra pokrytectví mezi námi neexistuje, řekl dále papež, ale takové smýšlení je pošetilé.

„Řeč přetvářky je – nechci říci – normální, leč běžná, každodenní záležitost. Jevit se určitým způsobem a být jiným. V boji o moc například jsou to závist a žárlivost, které tě nutí vypadat určitým způsobem, ale v nitru chováš smrtící jed, protože pokrytectví vždycky, dříve či později zabíjí.“

Z tohoto postoje je nebytné se uzdravit, ale pomocí jakého léku? – tázal se František. „Vyslovením pravdy před Bohem; tím, že obviníme sebe.“

„Musíme se naučit obviňovat sebe. »Učinil jsem toto, myslel jsem tamto; zlomyslně... Jsem závistivý, chtěl bych druhého zničit« - říkat Bohu o tom, co je v našem nitru. Toto duchovní cvičení není obvyklé, ale konejme jej. Obviňujeme sebe, spatřujeme hřích, pokrytectví a zlomyslnost ve svém srdci. Zlobu totiž rozsévá ďábel. A povědět Pánovi: »Pohled', Pane, jaký jsem«, a říkat to pokorně.“

„Možná to bude znít silně – dodal papež – ale křesťan, který nedovede obvinít sebe, není dobrým křesťanem; hrozí mu, že upadne do pokrytectví. Učme se vyznávat se jako Petr, když řekl Pánovi, odejdi ode mne, neboť jsem člověk hříšný. Učme se tedy obviňovat sebe – končil papež ranní kázání v kapli Domu sv. Marty.

15.10.2019

Proč mezi katolíky upadá víra v reálnou přítomnost Krista v eucharistii?

Švýcarsko. Otec Nicolas Buttet prožil před lety hluboké obrácení díky setkání s eucharistií. V jeho síle se stal na pět let poustevníkem a žil v malé jeskyni. Když se kolem něho začalo vytvářet společenství mladých lidí, založil komunitu, jejímž jádrem je adorace Nejsvětější svátosti.

V rozhovoru pro Vatikánský rozhlas mluví švýcarský mnich o šokujících zjištěních, která před dvěma měsíci otřásla církví ve Spojených státech. Ukázalo se, že jedna třetina tamních katolíků nevěří v reálnou přítomnost Krista v Nejsvětější svátosti. Hovoří **otec Buttet:**

„Nemyslím, že by šlo v první řadě o záležitost nevědomosti, spíše zkušenosti. Speklativním způsobem lze velmi dobře poznat teologii eucharistie a všechno, co na toto téma napsal například Tomáš Akvinský. Co je eucharistie nás ale v posledku mohou naučit pouze světci. Proto v závěru encykliky Ecclesia de Eucharistia Jan Pavel II. povzbuzuje, abychom se učili od svatých, kteří ukazují v čem spočívá pravá eucharistická zbožnost. Právě toho se dnes nedostává. Je zapotřebí najít zalíbení v eucharistii. A to nám vštěpují ti, kdo eucharistií skutečně žijí. Když vidíme Matku Terezu z Kalkaty před Nejsvětější svátostí, když vidíme, jak Jan Pavel II. slouží eucharistii, náhle pochopíme, že se děje něco vážného a sami po tom začínáme toužit.“

Podle otce Butteta jsou jalové obavy, že by se kult Nejsvětější svátosti mohl přehnat na úkor například četby Písma Svatého. Jak učí koncil, eucharistie je zdrojem a vrcholem:

„Ačkoliv Bible je Boží poselství, Jeho slovo, přece není Bohem. Eucharistie však je Bůh osobně. Něco jiného je slyšet slovo a něco jiného je setkat se s osobou. Něco jiného je slyšet někoho v rádiu a něco jiném být s někým tváří v tvář. Jeden mladý člověk mi kdysi předestřel pěkný obraz. Vyprávěl o dvou snoubencích, kteří spolu mluví po telefonu. Jejich hlas dokáže předat celou hloubku citu, vzájemnou něhu. Když se ale setkají a obejmou se, je to ještě něco jiného. Tak je také možné chápat rozdíl mezi Božím slovem a eucharistií. Eucharistie je setkáním dvou těl, dvou srdcí, skutečné setkání s živým Bohem,“ říká otec Nicolas Buttet, zakladatel **Eucharistického bratrstva** (Fraternite Eucharistein).

Generální audience

16.10.2019

O Skutcích apoštolů - »Bůh nikomu nestraní«

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Putování evangelia světem, popisované svatým Lukášem ve Skutcích apoštolů, provází svrchovaná Boží kreativita, projevující se překvapivým způsobem. Bůh chce, aby se jeho děti překonáním každého stranictví otevřely všeobecnosti spásy. Toto je účel: překonat stranictví a otevřít se všeobecnosti spásy, protože Bůh chce spasit všechny! Ti kdo se zrodí z vody a z Ducha – pokřtění – jsou povoláni, aby vyšli ze sebe, otevřeli se druhým a byli si bližními ve společném životním stylu, který proměňuje každý osobní vztah na zkušenost bratrství (srov. *Evangelii gaudium*, 87).

Svědkiem tohoto procesu „sbratřování“, které chce v dějinách působit Duch svatý, je Petr, jenž je spolu s Pavlem protagonistou Skutků apoštolů. Petr prožije událost, znamenající v jeho životě definitivní obrat. Během modlitby se mu dostalo vidění v podobě jakési božské „provokace“, která jej přiměla ke změně smýšlení. Spatřil něco jako velký ubrus, spuštěný shůry, ve kterém byli různí živočichové: čtvernožci, plazi a ptáci; a uslyšel hlas, který na něj volal, aby jedl jejich maso. Reagoval jako pravý žid, odpovídl, že nic nečistého podle Mojžíšského zákona (Lv 11) nikdy nejedl. Nato mu hlas důrazně pravil: »Co Bůh prohlásil za čisté, o tom neříkej, že je to poskvrněné« (Sk 10,15).

Touto událostí chce Pán přimět Petra, aby již nehodnotil dění a lidi podle kategorií čistého a nečistého, ale naučil se jít dál, vidět člověka a úmysly jeho srdce. Člověk se totiž poskvrňuje nikoli tím, co do něho vchází zvenčí, nýbrž tím, co vychází z jeho nitra, ze srdce (srov. Mk 7,21). Ježíš to řekl jasně.

Po tomto vidění Bůh posílá Petra do domu jednoho neobřezaného cizince, Kornelia, »setníka takzvané Italské čtyry. Byl zbožný a bohabojný [...] dával lidu hodně almužen a vytrvale se modlil k Bohu« (Sk 10,1-2), ale nebyl židem. V tomto pohanském domě Petr kázal ukřižovaného a vzkříšeného Krista a odpuštění hříchů pro kohokoli, kdo v Něho uvěří. Během Petrovy promluvy sestoupil Duch svatý na Kornelia a jeho příbuzné. A Petr je pokřtil ve jménu Ježíše Krista (srov. Sk 10,48).

Tato mimořádná událost – je to poprvé, co se děje něco takového – se donese do Jeruzaléma, kde bratři, pohoršení jeho jednáním, dělají Petrovi ostré výčitky (srov. Sk 11,1-3). [Říkali:] „Petr učinil něco, co překračuje zvyklosti a zákon!“ Proto mu činili výčitky. Po setkání s Korneliem je Petr svobodnější od sebe sama a více ve společenství s Bohem a s druhými, protože uviděl Boží vůli uskutečněnou Duchem svatým. Může tak pochopit, že vyvolení Izraele není odměnou za zásluhy, nýbrž znamením zdarma daného povolání zprostředkovávat božské požehnání pohanským národům.

Drazí bratři, učme se od prvního z apoštolů, že evangelizátor nesmí být překážkou tvořivému působení Boha, který »chce, aby se všichni lidé zachránili« (1 Tim 2,4), nýbrž tím, kdo usnadňuje setkání srdcí s Pánem. A jak se chováme my ke svým bratrům, zvláště k těm, kteří nejsou křesťany? Jsme jim překážkou pro setkání s Bohem? Bráníme jejich setkání s Otcem anebo ulehčujeme?

Prosme dnes o milost žasnout nad Božími překvapeními, nepřekážet Boží tvořivosti, nýbrž rozpoznávat a podporovat vždy nové stezky, kterými Zmrtvýchvstalý sesílá svého Ducha na svět, přitahuje srdce a dává se poznat jako »Pán nade všemi« (Sk 10,36).

16.10.2019

Plýtváme chlebem chudých, píše papež do FAO

Vatikán. O epochální změně, v níž „potrava přestává být prostředkem obživy a stává se nástrojem ničení člověka“, píše papež František v listu k rukám generálního ředitele FAO Čchuü Tung-jüa. Tento čínský exponent byl zvolen do čela agendy OSN pro výživu a zemědělství letos v červnu.

Světový den výživy zavalil Františkovi příležitost k opětovné připomínce „mnoha našich bratří, kteří nadále trpí tragédií hladu a podvýživy“. Na vlně letošního programu FAO s heslem „*Naše činy jsou naší budoucností. Zdravá výživa pro svět bez hladu*“, připomíná papež tristní skutečnost, že proti 820 milionům hladovějících leží na druhé misce vah 700 milionů lidí trpících nadváhou. Konstatuje také, že nejde pouze o výsadu bohatých zemí, protože nezdravé dietetické návyky západních států se přenášejí také do chudých zemí. Obě extrémní polohy mají dopad na zdraví člověka, od kardiovaskulárních onemocnění na jedné straně po různé formy degenerativních onemocnění až po vzrůstající počty úmrtí způsobených anorexií a bulimií.

Papež vybízí ke změně přístupu k výživě, založené na reflexi nad plody stvoření, které byly dány člověku k životu. Nesmíme je snižovat na pouhé předměty použití a nadvlády, píše v listu do FAO. Poruchy v příjímání potravy lze vyléčit jedině prostřednictvím životního stylu ve znamení uměřenosti, sebeovládání a solidarity, což jsou ctnosti, které vždy doprovázely lidské dějiny, připomíná papež. Návrat k prostotě a střídmosti napomáhá zároveň k životu pozornému k potřebám druhých. Takto můžeme upevnit vztahy vzájemného bratrství směřující ke společnému dobru a vyvarujeme se individualismu a egocentrismu produkujícího pouze hlad a sociální nerovnost, dodává Svatý otec. Připomíná také úsilí FAO na podporu zemědělských rodin, které učí „ženskému a mateřskému“ přístupu k zemi, založenému na dobrém užívání plodů země a ohleduplném životním stylu.

„Je kruté, nespravedlivé a paradoxní, že v situaci, kdy je dostatek jídla pro všechny, k němu nemá každý přístup, že jsou na světě regiony, v nichž se s jídlem plýtvá, vyhazuje se, excesivně se konzumuje nebo je využíváno k jiným účelům než k potravě,“ konstatuje papež a s odkazem na encykliku *Laudato si'* vybízí k podpoře sociálních programů a hospodářských institucí, které umožní chudým přístup k základním zdrojům (srov. *Laudato si'*, 109). Boj proti hladu nebude slavit úspěch dokud bude převažovat logika trhu hledající zisk za každou cenu a redukující potravu na obchodní produkt a předmět finančních spekulací. V centru pozornosti musí vždycky stát člověk a zejména ti, kterým se každodenní potravu nedostává a jimž takřka nezbyvá času na pěstování mezilidských vztahů. „Nesmíme zapomínat, že to co hromadíme a čím plýtváme, je chléb chudých,“ končí papež František list generálnímu řediteli FAO.

Problémem není celibát, ale nekoherentnost

Vatikán. Panamazonská synoda se přehoupla přes polovinu určeného času. Během posledního generálního shromáždění došlo také ke „kvalitativnímu skoku,“ řekl během brífinku otec Giacomo Costa SJ, sekretář Komise pro informace. Díky volným příspěvkům některých synodních otců, kteří „žádali, aby se synodní cesta nerozdrolila do hledání malých řešení pro jednotlivá témata,“ nýbrž jak vysvětlil Paolo Ruffini, prefekt Úřadu pro komunikaci, „vrátila se k prorockému poslání a otevřela prostor Duchu svatému, aby neztratila ze zřetele celek“. Nový a duchovněji proud rozvažování přinesl své plody ve větší svobodě během diskusí ve dvanácti diskusních skupinách, které se scházejí do dnešního večera. Jejich výstupem bude 12 realací, které budou zveřejněny v pátek 18. října odpoledne. Poslední týden prací bude podle plánu věnován diskusí nad návrhem závěrečného dokumentu, o němž se v synodní aule bude hlasovat v sobotu 26. října.

De Queiroz: Nedostatek povolání kvůli naší nedostatečné svatosti

Problém nedostatku kněží není výsadou Amazonie, týká se také Evropy a dalších oblastí, řekl ve svém vystoupení během brífinku brazilský biskup Wellington Tadeu de Queiroz Vieira z diecéze Cristalândia. Hlavním problémem však není celibát, nýbrž nedostatek svatosti, zdůraznil:

„Nejsem mluvčím všech synodních otců. Mnoho jich však nahlíží otázku nedostatku kněží stejným způsobem jako já. Řešení a nápadů je mnoho, jde totiž o problém, který je konkrétní v Amazonii, ale také v dalších oblastech světa. Také v Evropě jsme v posledních letech svědky poklesu počtu ordinovaných služebníků. Na synodě se zabýváme problémy, které se týkají Amazonie, ale mohou mít význam pro celou církev. Předkládají se různá řešení, určitě jste slyšeli o „viri probati“, svěcení ženatých mužů. Víme, že z biblického nebo teologického hlediska nejsou zábrany k tomu, aby církev v určité chvíli dějin rozhodla tímto způsobem. Já bych však s vámi chtěl sdílet jinou úvahu: Nevidím v celibátu velký nebo dokonce největší problém bránící zvýšení počtu kněží. Nepochybně větším problémem než celibát je naše nekoherentnost, naše nevěrnosti, skandály... Nedostatek svatosti; okamžiky, kdy vysvěcení služebníci církve odrazují mladé lidi od následování této cesty. Musíme dovolit, aby se v lidských srdcích vytvořila úrodná půda pro přijetí Ježíšova povolání. Naše způsoby jednání to mnohokrát nedovolily. Papež František opakovaně mluvil o tom, že se musíme lidem přiblížit, že v našem způsobu bytí má být přítomná „vůně ovcí“, totiž blízkost. Víme však, že často sice dokážeme získat tuto „vůni ovcí“, ale nedokážeme jim předat pravé poselství. Velmi snadno se stává, že jsme hlasateli sami sebe a jednáme tak, že to lidi odrazuje.“

Konstatuje s notnou dávnou sebekritiky biskup brazilské diecéze Cristalândia a pokračuje:

„Před shromážděním jsem řekl, že máme v Římě Svatého otce, ale my sami nejsme vždy svatí biskupové a kněží ve svých diecézích. Zajisté je potřeba nových cest, ale tyto nové cesty nemohou vést jinudy, než cestou svatosti, obrácení. Musíme hledět na církev a dříve než budeme přemýšlet o tom, co mají změnit ostatní, musíme myslet na to, co my, kteří jsme tady, musíme změnit. Hlavním nástrojem k probuzení povolání je bezpochyby svatost aktuálních evangelizátorů. Jsem si naprosto jist, že pokud povedu svatý život, nebudu potřebovat další ordinované služebníky, protože mladí lidé uprostřed dnešního světa hledají hodnoty, kterým by mohli věřit, záchytné body, kterých by se mohli přidržet. Naší povinností je předat jim tyto hodnoty. Co míním, když mluvím o svatosti? Někdy se šíří představa pokroucené, vyšinuté svatosti, která hledí jenom do nebe... Svatost se projevuje v prostotě života, v otevřenosti dialogu, v úctě k rozdílům; svatost v hlásání křesťanské pravdy, soucitná svatost, svatost, která je schopností milovat, která se dotýká sociálních změn, aniž by ztrácela ze zřetele transcendentní perspektivu. Nemohu uvěřit, že by Ježíš ztratil sílu své přitažlivosti. Ve skutečnosti jsme my byli mnohokrát překážkou.“

Na závěr připomněl další problém, kterým je nedostatek misijního ducha a nerovné rozmístění kněží:

„Druhá věc, kterou bych chtěl zmínit, je špané rozdělení kněží na našem území. Je pravda, že kněží je málo, ale tento nedostatek by mohl být zmírněn, pokud bychom dokázali lépe rozmístit síly na našem území. U nás v Latinské Americe, stejně jako na jiných místech světa, najdete místa, kde je velmi vysoká koncentrace kněží, ale ne vždy v nich žije misijní duch a ne každý je ochoten vydat se do těchto hraničních oblastí, které jsou plné nových úkolů a nesází. Budeme-li tedy pracovat na formaci kněží, můžeme změnit nejen jejich počet, ale také úroveň jejich práce.“

Řekl na brífinku (16. října) provázejícím synodu brazilský biskup Wellington Tadeu de Queiroz Vieira z diecéze Cristalândia. Problém nerovného rozdělení kněží se ozývá na Amazonské synodě opakovaně. Pokud chce církve vzít amazonskou situaci za svou, je třeba se zamyslet, zda nemůže ke službě v této oblasti uvolnit další misionáře.

„Z globálního hlediska žijí dnes dvě třetiny z 1,3 miliardy katolíků na jižní polokouli, avšak dvě třetiny z 415 tisíc katolických kněží sídlí na severní polokouli,“ podotýká apoštolský vikář z venezuelského Puerto Ayacucho biskup Johnny Eduardo Reyes, který se netají tím, že by nejradši odvezl s sebou do Amazonie nějaké kněze z Říma, jak to v synodní aule zmínil jiný jeho venezuelský spolubratr, jehož o to požádali přímo jeho lidé. *„Největší žízeň je totiž po prvním hlásání, dodal, žízeň, která přesahuje Amazonii a domorodce. Stejně tak je zapotřebí v Evropě a na dalších kontinentech. Problém nedostatku víry je univerzální. Musíme s tím něco dělat, všude!“* – říká venezuelský biskup.

18.10.2019

První návrhy z amazonské synody: Zvláštní amazonský obřad

Vatikán. Z relací jazykových skupin vzešly první hlavní ideje synodních otců, kteří od 6. do 27. října hledají ve Vatikánu nové cesty evangelizace a integrálního rozvoje amazonské oblasti. Výstupy dvanácti skupin byly předány generálnímu sekretariátu. Nepředstavují oficiální dokument ani text magisteria, ale shromažďují náměty a názory vzešlé ze svobodné debaty účastníků synody. Synodní otcové se společně shodují, že tptp setkání je časem milosti pro církve a doufají, že bude počátkem nového misijního dynamismu. Uvědomují si také, že jakkoliv se synoda týká jednoho konkrétního regionu, její dosah je univerzální a dotýká se záležitostí důležitých pro celou církve.

Na tiskové konferenci prezentující výsledky práce v malých jazykových skupinách zaznělo, že představené návrhy nejsou závěrem synodální debaty, nárbrž další krok v naslouchání tomu, jak Bůh dnes promlouvá k církvi. „Jsou to pouze postřehy a nikoli definitivní výstupy,“ zdůraznil **P. Giacomo Costa**, sekretář synodální Komise pro informace.

Arcibiskup Rino Fisichella poznamenal, že ve všeobecné církvi přispívá do společného dědictví každý národ, kultura a tradice. Proto také, jak zdůraznil předseda Papežské rady pro novou evangelizaci, italská pracovní skupina navrhla zavedení zvláštního amazonského obřadu. Zdůraznil přitom, že Amazonie již je otevřená pro víru, existují tam církevní skupiny a jde o to poskytnout jim větší možnost života ve shodě s vlastními tradicemi.

„Navrhuje se, aby synoda přijala usnesení, podle něhož by se amazonské národy mohly vydat na novou cestu vlastního amazonského obřadu, vyjadřujícího liturgické, teologické, disciplinární a duchovní dědictví, které jim náleží, se zvláštním odkazem k tomu, co konstituce Lumen gentium stanovuje pro východní církve. Takto se obohatí dílo evangelizace vyjadřující víru skrze specifiku vlastní kultury,“ řekl arcibiskup Fisichella.

Jak dále poznamenal, nové rity jsou výrazem evangelizace. „Když evangelium přichází do určité kultury, inkulturuje se, tzn. snaží se vyjádřit tajemství víry způsobem co nejslučitelnějším s danou kulturou,“ dodal předseda Papežské rady pro novou evangelizaci. Připomněl, že poslední nový obřad byl v církvi potvrzen v 18. století. Na otázku, zda tento návrh zároveň znamená zdobrovolnění celibátu, poznamenal, že v disciplinární sféře jsou v katolické církvi rity, kde existuje cesta pro ženaté kněze. Neodpověděl na to, zda by nový obřad znamenal rovněž jáhenství pro ženy.

Brazilský biskup **biskup Mário Antônio da Silva** (Roraima), který je členem komise pro vypracování závěrečného dokumentu, během tiskové konference informoval, že v závěrech diskusních skupin se objevuje také postulát svěcení ženatých mužů, protože je zapotřebí nových spolupracovníků v misijním díle, zejména v nejdlejších komunitách. Zároveň nicméně zdůraznil, že to nijak neumenšuje význam celibátu jako daru, který je třeba uznat za nedocenitelný zdroj milosti.

Za jednu z klíčových otázek považují synodní otcové blízkost chudým, postavení se na jejich stranu. Znamená to rovněž angažovanost v sociálních otázkách. Velkou pozornost věnují relace jazykových skupin také ideji služebné církve založené na větší angažovanosti laiků a docenění služby žen v církvi. Některé skupiny navrhuje rozšířit na ženy služby lektora a akolyty. Většina relací vybízí k reflexi nad otázkou jáhenství žen a svěcení ženatých mužů, aby se zajistila přítomnost církve v domorodých komunitách.

Jedna ze skupin poukázala také na nedostatek adekvátní reflexe nad příčinou aktuální krize pastorace. A mnozí navrhuje svolání všeobecné synody na téma role žen v církvi a celibátu.